
Dziesiąta Loża WLNP : reaktywacja "Wolności Odzyskanej" na Wschodzie Lublina.

Ars Regia : czasopismo poświęcone myśli i historii wolnomularstwa 11/18,
210-212

2008/2009

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

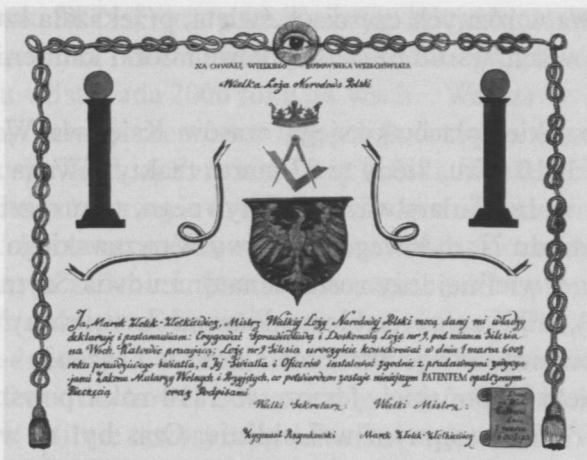
Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

w „Licht im Osten” w latach 90. – adeptci „sztuki królewskiej” z Górnego Śląska. Ślady tych śląsko-warszawskich związków wolnomularskich odnajdujemy do dziś, między innymi przeglądając dawne katalogi biblioteki zboru ewangelicko-augsburskiego pod wezwaniem Świętej Trójcy w Warszawie, biblioteki gromadzącej przez cały wiek XIX druki o tematyce i co jeszcze ważniejsze, proveniencji masońskiej. Prócz masoników, znajdujemy w niej również niezwykle rzadkie druki szesnasto- i siedemnastowieczne, śląskiego pochodzenia, o tematyce religijnej, związane z mistycznym i hermetycznym nurtem w Reformacji, między innymi z kręgiem Różokrzyżowców. Zbiory należące do warszawskich ewangelików, liczące wiele tysięcy jednostek, przekazane zostały po II wojnie światowej (jako tzw. mienie porzucone) Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie i – niestety – rozproszone w Dziale Starodruków tej księżnicy.

Redakcja

DZIESIĄTA ŁOŻA WLNP. REAKTYWACJA „WOLNOŚCI ODZYSKANEJ” NA WSCH.: LUBLINA

Po niemal dwustu latach „pozostawania w ciemnościach”, dnia 4 października 2008 roku w Gardzienicach pod Lublinem odbyła się ceremonia reaktywowania Łoży „Wolność Odzyskana”, pracującej pod młotkiem Wielkiego Mistrza Wielkiej Łoży Narodowej i zarejestrowanej w obrazie tej obediencji pod numerem dziesiątym. Wielce Czcigodny Wielki Mistrz Br.: Marek Złotek-Złotkiewicz mianował i zainstalował Br.: Nicholasa Johna Tkatschuka jako Czcigodnego Mistrza tej Łoży. W ceremonii wzięli udział liczni delegaci łóż krajowych, a wśród nich przedstawiciele Łoży nr 2 „Walerian Łukasiński” na Wsch.: Warszawy – pamiętający, że patron ich łoży inicjowany do wolnomularstwa został właśnie w „Wolności Odzyskanej”. Przybyli oficerowie Zjednoczonej Wielkiej Łoży Anglii (UGLO), Wielkiej Łoży Narodowej Francji (GLNF), Zakonu Wolnych i Przyjętych Mularzy Szwecji oraz Wielkiej Łoży Ukrainy. Nowej placówce przysłała z pomocą angielska Łoża „Coronation” (UGLE), która za pośrednictwem Łoży Internetowej nr 9659 z East Lancashire, zajmującej się wspieraniem

Dyplomy Wielkiej Loży Narodowej Polski,
erygujące loże: w Katowicach (powyżej) oraz w Lublinie (poniżej).

Z Archiwum „Ars Regia”.

Wolnomularstwa w różnych częściach świata, przekazała szereg cennych utensyliów lożowych, wśród nich zabytkowe młotki kamieniarskie zwane *garwel* lub *tallet*.

Historia lubelskiej placówki sięga czasów Księstwa Warszawskiego, konkretnie zaś 1810 roku, kiedy to 22 marca reaktywowana została rodzima obediencja wolnomularstwa spekulatywnego, tym razem pod nazwą Wielkiego Wschodu Narodowego Księstwa Warszawskiego. Zwierzchnikiem odnowionej wielkiej loży został senator Ludwik Szymon Gutakowski (1738-1811), ongiś założyciel loży „Przesąd Zwyciężony” w Krakowie w 1786 roku, ponadto ojciec właściciela dóbr w Ciężeniu – dziś znanym ze swej biblioteki masońskiej. Jeszcze w 1810 roku powstała placówka w Toruniu, w roku następnym w Lublinie. Czas był to wojenny, toteż lubelski warsztat „sztuki królewskiej” – „Wolność Odzyskana” – podobnie jak dwa następne, erygowane w 1815 roku, „Równość” i „Świątynia Równości”, miały charakter loż wojskowych, powiązanych z miejscowym garnizonem.

Pierwszym czcigodnym „Wolności Odzyskanej” był też generał Ludwik Kamieniecki. Zanim podzieliła los innych loż Królestwa Polskiego, zlikwidowanych na mocy dekretu Aleksandra I z 1821 roku, odegrała istotną rolę jako miejsce, w którym wykluwały się idee powołanego przez majora Waleriana Łukasińskiego – w dniu 3 maja 1819 roku – Wolnomularstwa Narodowego. Obok przywódcy ruchu, działali w Lublinie inni prominentni wolnomularze-konspiratry: oficerowie Kazimierz Machnicki, Franciszek Kozakowski, Jakub Sznayder oraz Tomasz Skrobecki.

Redakcja

ŁOŻA „PROMETEA” NA WSCH.: WARSZAWY

W Warszawie działa żeńska Loża „Prometea” organizacyjnie należąca do obediencji pod nazwą Wielka Żeńska Loża Francji (WZLF liczy aktualnie około 11 500 członkiń pracujących w 360 lożach na całym świecie). Pierwsze polskie adeptki „sztuki królewskiej” inicjowane były w 1993 roku w paryskiej loży-matce „La Rose des Vents” („Róża Wiatrów”). Ce-